

Utrikesutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet om investeringsskydd mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan, och om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Vietnam om främjande och skydd av investeringar

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet om investeringsskydd mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan, och om upphävande av lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Vietnam om främjande och skydd av investeringar (RP 199/2022 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- handelsråd Kimmo Sinivuori, utrikesministeriet
- inspektör Lotta Pennanen, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ett i juni 2019 undertecknat avtal om investeringsskydd mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan, och att riksdagen antar en lag för att sätta i kraft de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Samtidigt föreslås det att lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Vietnam om främjande och skydd av investeringar upphävs.

Avtalet om investeringsskydd mellan Europeiska unionen och Vietnam är till sin karaktär ett blandat avtal vars bestämmelser omfattas dels av medlemsstaternas, dels av Europeiska unionens behörighet. Avtalet om investeringsskydd förhandlades fram parallellt med frihandelsavtalet mellan EU och Vietnam, och de utgör tillsammans en institutionell helhet. Syftet med avtalet är att öka investeringarna mellan EU och Vietnam. Avtalet kommer att medföra fördelar för finländ-

Betänkande UtUB 11/2022 rd

ska och europeiska investerare genom att det säkerställer ett starkt skydd för investeringar i Vietnam. Avtalet begränsar inte parternas rätt att reglera och eftersträva legitima allmänpolitiska mål.

Avtalet mellan EU och Vietnam träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den dag då parterna har anmält till varandra att deras tillämpliga rättsliga förfaranden för avtalets ikraftträdande har slutförts, om inte parterna kommer överens om en annan tidpunkt. Avtalet ersätter vid ikraftträdandet den bilaterala överenskommelsen mellan Finland och Vietnam om skydd av investeringar. Den föreslagna lagen för att sätta i kraft avtalet och upphäva den lag som gäller ikraftsättandet av den bilaterala överenskommelsen mellan Finland och Vietnam avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ett avtal om investeringsskydd mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Socialistiska republiken Vietnam, å andra sidan, och att riksdagen antar en lag för att sätta i kraft de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen. Samtidigt föreslås det att lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Vietnam om främjande och skydd av investeringar upphävs. Avtalet om investeringsskydd är till sin karaktär ett blandat avtal vars bestämmelser omfattas dels av medlemsstaternas, dels av Europeiska unionens behörighet.

Syftet med avtalet om investeringsskydd är att öka den ekonomiska aktiviteten mellan EU och Vietnam genom att stärka investeringsförbindelserna mellan parterna. Avtalet kommer att säkerställa ett skydd för investeringar och det innehåller bland annat standarder för behandling av investerare och investeringar samt bestämmelser om expropriation.

Samtidigt tryggar avtalet parternas rätt att lagstifta och eftersträva legitima allmänpolitiska mål såsom folkhälsa, säkerhet och miljöskydd. Rätten att reglera har skrivits in i de egentliga operativa avtalsbestämmelserna. Reglering får dock inte omintetgöra avtalsförpliktelseerna om rättvis och skälig behandling, nationell behandling eller behandling som mest gynnsam nation. Dessutom har bland annat definitionen av expropriation preciserats för att undvika tolkningsproblem.

Avtalet har förbättrats när det gäller oberoende, sakkunskap och öppenhet i tvistlösningen. I avtalet inrättas ett reviderat investeringstribunalsystem som omfattar ett överklagandeförfarande. Medlemmarna i den tribunal som inrättas genom avtalet ska vara personer som uppfyller de nödvändiga villkoren för utövandet av domarämbeten. För dem fastställs dessutom noggranna etiska regler som gäller bland annat oberoende i förhållande till någon regering eller andra intressekonflikter.

Avtalet om investeringsskydd, frihandelsavtalet från 2020 och partnerskaps- och samarbetsavtalet från 2016 utgör den rättsliga grunden för förbindelserna mellan EU och Vietnam. Bestämmelserna i dessa tre avtal stöder en ökad handel mellan EU och Vietnam, stärkandet av handelsvillkoren och det multilaterala handelssystemet samt samarbetet om bland annat god förvaltning, beskattning och finansiell tillsyn. När avtalet träder i kraft bedöms det således ha en gynnsam ef-

Betänkande UtUB 11/2022 rd

fekt, om än inte direkt, på Finlands ekonomi och för finländska företag. Avtalet har inga direkta konsekvenser för statsbudgeten.

Enligt ett sakkunnigyttrande inverkar avtalet inte direkt på myndigheternas verksamhet. Genom avtalet inrättas en tribunal i första instans och en överprövningstribunal. De personalresurser som krävs för uppföljnings- och påverkansarbetet i tribunalerna bör säkerställas. Avtalet har dock inga nämnvärda konsekvenser för myndigheternas verksamhet eller för personalresurserna i Finland.

Enligt uppgift har Vietnam blivit EU:s näst största handelspartner inom Sydostasiatiska nationers förbund (Asean) efter Singapore. Vietnam är en av Aseans snabbast växande ekonomier. Enligt ett sakkunnigyttrande har frihandelsavtalet mellan EU och Vietnam, som trädde i kraft 2020, för Finlands del lett till en betydande exportökning mellan 2020 och 2022. Finlands handelsbalans med Vietnam har traditionellt visat ett underskott, men underskottet är på väg att minska i och med den ovan beskrivna exportökningen.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner avtalet i proposition RP 199/2022 rd till den del det hör till Finlands behörighet.

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 199/2022 rd utan ändringar.

Betänkande UtUB 11/2022 rd

Helsingfors 26.10.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jussi Halla-aho saf
vice ordförande Erkki Tuomioja sd
medlem Eva Biaudet sv
medlem Inka Hopsu gröna
medlem Saara Hyrkkö gröna
medlem Johannes Koskinen sd
medlem Jouni Ovaska cent
medlem Jaana Pelkonen saml
medlem Jussi Saramo vänst
medlem Mikko Savola cent
medlem Elina Valtonen saml
medlem Anu Vehviläinen cent
medlem Anne-Mari Virolainen saml
ersättare Toimi Kankaanniemi saf
ersättare Pauli Kiuru saml.

Sekreterare var

utskottsråd Jonna Laurmaa.